

Eindhovense schoolbouw volgt nieuwe onderwijsvisie Bouwstenen

‘Wat is je onderwijsvisie, hoe ga je het organiseren?’

Dat zijn essentiële vragen als je een nieuwe school gaat bouwen.

De Groenschool Eindhoven heeft met steun van de KPC Groep een antwoord geformuleerd. Woensdag 7 maart werd de eerste paal geslagen voor een totaal andere school.

Rond de tafel in de directeurskamer zitten Ton Helsper, teamleider bovenbouw, Frank Dona, teamleider onderbouw, en Peter Schuttelaars, vestigingsdirecteur in Eindhoven. Ook Willem van Dam, adviseur vanuit KPC Groep, schuift aan. En terwijl in oude schoolgedeelten de lessen doorgaan, zakken buiten de palen met harde klappen naar beneden. De hal voor groen & techniek begint vorm te krijgen. Op de plaats waar straks het hoofdgebouw komt, twee verdiepingen hoog, staat nu een heima-chine. De school is voorlopig terrein voor zowel leerlingen als bouwvakkers.

Tien bouwstenen voor de vernieuwde school die er begin 2008 moet staan.

1. Waarom nieuwbouw?

“We zitten in een oud gebouw (dertig jaar oud) dat niet meer past bij het onderwijs dat we willen verzorgen. In 2001 zijn we gestart met voorbereidingen, maar geld loskrijgen bij Helicon was toen moeilijk. Een jaar of twee geleden kwam dat er uiteindelijk toch, maar het budget van 4 miljoen euro bleek onvoldoende voor een geheel nieuwe school. We spreken nu over vernieuwbouw.”

2. Zo'n nieuwe school: hoe pak je dat aan?

“We zijn gestart met vaststellen van een onderwijsvisie, samen met de KPC Groep. Hoe willen we het onderwijs structureren in het nieuwe schoolgebouw? Hoe ziet de schooldag van een leerling er over vijf of tien jaar uit en welke werkvormen horen daarbij?”

KPC Groep spreekt van designing down: ontwerpen vanuit ontwikkelingen in de maatschappij. Bijvoorbeeld vanuit de vraag: welke vakgebieden liggen het meest in de belangstelling van de leerlingen? Koppel daaraan vierkante meters en je hebt een eerste aanzet. Voor die heb je dan bijvoorbeeld meer ruimte nodig dan voor food.

Zo stel je een programma van eisen op. Met ook meer praktijkruimtes, leerpleinen per vakgebied waar leerlingen zelfstandig kunnen werken, computerplaatsen, een enkel instructielokaal en ruimtes voor sociale interactie en de aula als kloppend hart.

Het nieuwe onderwijsconcept wordt begeleid door KPC in een stuurgroep met Theo Koolen van het CvB, Peter Schuttelaars en vanuit de KPC Groep Antonette

Sanders en Willem van Dam. Er is ook een interne projectgroep met Frank Dona als voorzitter.”

3. Welke onderwijsvisie vormt hier het fundament?

“We hebben gekozen voor scenario 3: clustering. Onze gedachte was om de indeling te richten naar zes leergebieden: dier, techniek & groen, creatief, food, communicatie en exact.

In de onderbouw komt daarbinnen thematisch onderwijs, vijf thema's per jaar, tien in totaal. Bijvoorbeeld gezondheid, milieu, recreatie en vrije tijd, wie ben ik, ik en mijn msn; werktitels nog. Per thema bepalen we leeractiviteiten. Voor de bovenbouw hebben we contexten geformuleerd. Zoals plant en productie, voeding en welzijn, ontwerp en creatie. In elke context worden beroepsituaties onderscheiden.

Het is in elk geval veel doen, veel praktijk, veel ervaren; activerende didactiek in een stimulerende leeromgeving.”

4. Hoe gaat een schooldag van een leerling er dan straks uitzien?

“Op de groenschool is je schooldag een echte werkdag geworden” - ‘Als de lesdag echt begint, heeft iedereen zijn plaatsje op het leerplein gevonden en begint de dag met een dagopening door de eigen mentor over vragen en thema's’ - ‘Soms heb je nog een werkbespreking met de leraar over wat je te doen staat’ - ‘Je begint om 8 uur en je bent om 3 uur uit’ - ‘Je maakt deel uit van een basisgroep van 70 tot 75 leerlingen’ - ‘Je gebruikt regelmatig de computer: om informatie te zoeken en ook voor het regelen van je leren, maken van verslagen en presentaties en communiceren met medeleerlingen en mentor’ - ‘In de centrale ontvangstruimte hangen beeldschermen

met belangrijke mededelingen’ - ‘Op het leerplein vind je allerlei soorten plekken om te werken; grote tafels, computers en ook zitbanken. Er is een balie waar meestal een onderwijsassistent te vinden is’.

(Citaten uit ‘Een dag uit het leven van de leerling op de Groenschool Eindhoven’)

5. Wel met structuur in elk geval?

“Dat is wel de basis. Het moet steeds duidelijk zijn waar de leerlingen zijn en wie hen wanneer begeleidt. Structuur is bij de kritiek op het nieuwe leren een terugkerend punt. We worden liever niet met het nieuwe leren geassocieerd. We hebben dit ook niet vanuit het nieuwe leren benaderd, maar we hebben ons de vraag gesteld: hoe geef je goed onderwijs? We praten hier liever over groenrijk leren.”

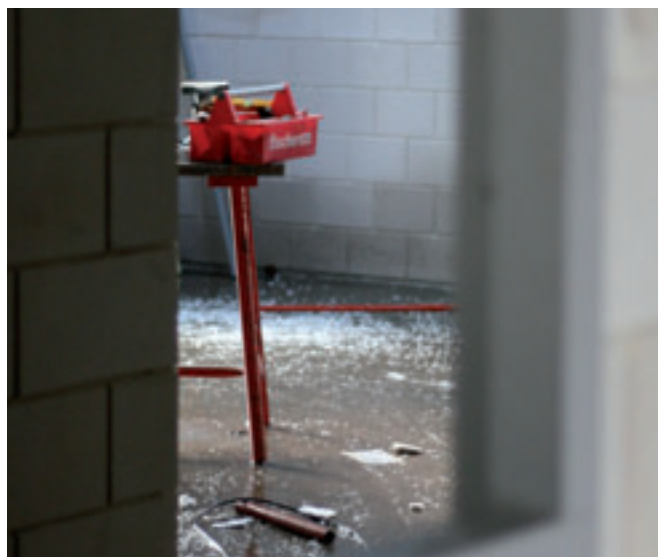
6. Zijn er meer uitgangspunten?

“Jazeker. We streven naar kleinschaligheid, geborgenheid en veiligheid. Fysiek betekent dat bijvoorbeeld dat je kiest voor kleine units en één ingang. De aansturing van het onderwijs komt op de eerste verdieping. Daar hebben de leerlingen weinig te zoeken. Beneden, binnen de leergebieden, zitten coaches, dichtbij de leerlingen. Transparantie is daarbij een uitgangspunt: met borstweringen op heuphoogte. Een ander uitgangspunt was de grootte, aantal vierkante meters per leerling. We richten ons op 450 vmbo'ers. We willen verder op school de omgeving binnenhalen, bijvoorbeeld met koffieconcerten op zondag. Zo'n dure school staat in het weekend toch vaak leeg.”

7. Zijn jullie nog naar andere scholen gaan kijken?

“Ja, delegaties van de bouwcommissie zijn bijvoorbeeld in Lichtenvoorde geweest (Slash 21), Unic Utrecht (scenario 4), het Corbulo College (Voorburg), het Kwadrant (Weert) en onlangs naar het Kempenhorst College (voor kleurschakeringen).” →

Impressies van de nieuwbouw

Vestigingsdirecteur Peter Schuttelaars bij de bouwtekening

8. Waar heb je verder mee te maken? Gemeente, bestemmingsplan, bouwvergunningen?

“We hebben buiten de vergunningensfeer weinig te maken met de gemeente.

mag je nog wel even benadrukken in je artikel. Als je ziet hoe flexibel de leerlingen omgaan met de overlast en het lawaai, dan verdienen ze een compliment.”

dan bijvoorbeeld drie blokken (dagdelen) hier, twee blokken exact en verder communicatie, creatief en bewegen. De docenten, die voor een deel al ervaringen hebben met een coachende rol vanwege het project Beleidsrijk Groen, worden voorbereid en geschoold. Dat project was ook een vliegwiel voor dit proces.

In mei willen we een verhaal voor de ouders hebben (op dvd en brochure): waar krijgen de leerlingen mee te maken in de vier jaar dat ze hier zitten?”

Op het leerplein vind je allerlei soorten plekken om te werken; grote tafels, computers en ook zitbanken. Er is een balie waar meestal een onderwijsassistent te vinden is.

De bouwvergunningen liepen erg traag, vanwege veiligheidsvoorschriften van brandweer en Arbo, maar gelukkig hebben we dat nu allemaal rond.

De school gaat gewoon door. Verbouwen ‘met de winkel open’ kost veel extra energie van docenten en leerlingen; dat

9. Hoe gaat de omslag?

“Met behulp van de KPC Groep wordt het curriculum helemaal opnieuw opgebouwd. Het geeft wel onzekerheid bij collega’s dat we heel veel loslaten, maar we starten op 1 september met een pilot in de bovenbouw. Leerlingen krijgen

10. Wat kun je concluderen over bouw en bouwstenen?

“Je moet altijd starten vanuit een visie op wat je wilt met de leerling. Leerlingen zijn uiteindelijk toch de basis waarop elke school gegrondvest zou moeten zijn.” □